

Muharrem İLDİR
Boğaziçi Bağımsız Denetim ve YMM A.Ş.
Vergi Bölüm Başkanı
E.Vergi Dairesi Müdürü
muhamremildir@bbdas.com.tr

08.10.2014

GERÇEK KİŞİLERİN ANONİM ŞİRKET HİSSE SATIŞININ VERGİLENMESİ VE HİSSE SATIŞINDA TAHAKKUK ESASININ GEÇERLİ OLDUĞU

1-Gerçek Kişilerin Anonim Şirkete Ait Hisse Satışının Gelir Vergisi Boyutu

A- Borsaya Kayıtlı Olan Şirketlere Ait Hisselerin Satışı

Gerçek kişiler, hisse senetlerini edinme tarihinden itibaren hangi süre içinde elden çıkartırlarsa çıkartsınlar, bundan doğan kazanç, stopaja ve beyana tabi değildir. Yani Gelir Vergisi yoktur.

B- Borsaya Kayıtlı Olmayan Şirketlere Ait Hisselerin Satışı

i- Hisse Senedi Ve Geçici İlmühabere Bağlanan Anonim Şirket Hisselerin Satışı

Gerçek kişilere ait hisse senetleri veya ilmühaberler; edinim tarihinden itibaren 2 yıl içerisinde elden çıkartılması halinde elde edilen kazanç gelir vergisine tabidir. Edinim tarihinden 2 yıl sonra yapılan hisse satışları ise Gelir Vergisine tabi değildir.

ii- Hisse Senedi Ve Geçici İlmühabere Bağlanmamış Anonim Şirket Hisselerin Satışı

Gerçek kişinin hisse senedi veya geçici ilmühaber bastırılmamış bir Anonim Şirket hissesi satışı herhangi bir süre ayrımı olmaksızın ne zaman satılırsa satılsın Değer Artış Kazancı olarak gelir vergisine tabidir.(GVK Mükerrer md. 80/4)

2- Anonim Şirket Hisse Satışında Değer Artış Vergisi Kazancının Matrahının Hesaplanması

Vergilendirme sırasında, iktisap (edinme) bedeli, hisselerin elden çıkarıldığı ay hariç olmak üzere, Türkiye İstatistik Kurumu'nca belirlenen TEFE (01.01.2006 tarihinden itibaren ÜFE) endeksindeki artış oranında artırılarak maliyet bedeli belirlenir fakat endekslemenin yapılabilmesi için artış oranının % 10 veya üzerinde olması gerekmektedir. (GVK mükerrer md. 81/son) endekslemeden sonra bulunan tutardan Gelir Vergisi Kanununun Mükerrer 80. maddesinin 4. fıkrası hükmü çerçevesinde, bir takvim yılında elde edilen değer artışı kazancının, menkul kıymet

ve diğer sermaye piyasası araçlarının elden çıkarılmasından sağlananlar hariç, 2013 dönemi için 9.400,00.-TL ve 2014 yılı için 9.700,00.-TL'si gelir vergisinden istisna olduğundan düşülerek matraha ulaşılır.

3-Gerçek Kişilerin Anonim Şirket Hisse Satışında Tahakkuk Esası Geçerlidir

Aşağıda kanun maddeleri ile yapılan izahatta görüleceği üzere sair kazanç ve iratlar ikiye ayrılmaktadır.

1. Değer artış kazancı

2. Arızı kazançlar

bunlardan değer artış kazançlarının tamamında tahakkuk esası geçerlidir.

Arızı kazançlarda ise 82. maddenin 2 ve 4 no.lu fıkralarında yer alan gelirlerde **tahsil esası geçerli iken**, 82. maddenin 1,3,5 ve 6. bentlerinde yer alan gelirlerin elde edilmesinde "**tahakkuk esası**" geçerli bulunmaktadır.

Sair kazanç ve iratlarda vergiyi doğuran olay (gelirin elde edilmesi) bazen "tahakkuk" bazen de "tahsil esası" na bağlı bulunmaktadır. Sair kazanç ve iratların bir bölümünü teşkil eden **değer artış kazançları, G.V.K.'nun Mükerrer 80. maddesinin birinci fıkrasında 7 bent halinde sayılmıştır. Bu bentlerin tamamında " elden çıkarılmasından doğan kazançlar " deyimi kullanılmıştır.** Diğer yandan, aynı maddenin ikinci fıkrasında "elden çıkarma" deyimine açıklık getirilmiştir. Buna göre "elden çıkarma" deyimi, Mükerrer 80. maddede yazılı mal ve hakların satılması, bir ivaz karşılığında devir ve temlik, trampa edilmesi, takası, kamulaştırılması, devletleştirilmesi ve ticaret şirketlerine sermaye olarak konulmasını ifade etmektedir. Yukarıda yer alan açıklamalardan anlaşıldığı üzere, değer artış kazançlarının elde edilmesinde "tahakkuk esası" geçerli bulunmaktadır. Mükerrer 80. maddede sayılan mal ve hakların elden çıkarılmasıyla, bedelini talep etme hakkı doğduğundan, gelir elde edilmiş olmaktadır.

Sair kazanç ve iratların diğer bölümünü teşkil eden arızı kazançlar, arızı kazançların düzenlendiği 82. maddenin ikinci bendinde "... elde edilen hasılat...", dördüncü bendinde "... tahsil edilen hasılat..." deyimleri kullanılmıştır. Maddenin üçüncü fıkrasında da sözü edilen "hasılat" deyimine açıklık getirilmiştir. Buna göre hasılat deyimi, alınan para ve ayınlarla diğer suretlerle elde edilen ve para ile temsil edilebilen menfaatleri ifade etmektedir. Bu açıklamalar göstermektedir ki, arızı kazançlarla ilgili 82. maddenin 2 ve 4 no.lu fıkralarında yer alan gelirlerin elde edilmesinde "tahsil esası" geçerli bulunmaktadır. Arızı kazançlarla ilgili 82. maddenin 1,3,5 ve 6. bentlerinde yer alan gelirlerin elde edilmesinde "tahakkuk esası" geçerli bulunmaktadır. Bu bentlerde sözü edilen işlerin veya alış verişlerin yapılmasıyla birlikte, mükellef yönünden karşı edimin talep hakkı doğduğundan,

vergiyi doğuran olay işlerin veya alış verişlerin yapılmasıyla meydana gelmiş olmaktadır.

Yukarıda izah edildiği üzere anonim şirket hisse satışında tahakkuk esası geçerlidir.

4- Sonuç

Anonim şirket hissesine sahip olan gerçek kişiler hissesini elden çıkarması durumunda borsaya Kayıtlı Hisselerin Satışı ise edinme tarihinden itibaren hangi süre içinde elden çıkartırlarsa çıkartsınlar, bundan doğan kazanç, stopaja ve beyana tabi değildir.

Borsaya Kayıtlı olmayan fakat hisse senedi veya geçici ilmühabere bağlanan Anonim Şirket hisselerin satışında edinim tarihinden itibaren 2 yıl içerisinde elden çıkartılması halinde elde edilen kazanç değer artış kazancı olarak gelir vergisine tabi iken, edinim tarihinden 2 yıl sonra yapılan satışlar Gelir Vergisine tabi değildir.

Edinim ile satış bedeli arasındaki artış oranının % 10 veya üzerinde olması durumunda (GVK mükerrer md. 81/son) endekslemeden sonra bulunan tutardan Gelir Vergisi Kanununun Mükerrer 80. maddesinin 4. fıkrası hükmü çerçevesinde, bir takvim yılında elde edilen değer artışı kazancının 2013 dönemi için 9.400.00.-TL, 2014 yılı için 9.700,00.-TL'si gelir vergisinden istisna olduğundan düşülerek matraha ulaşılacaktır.